

**ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҒЫЛЫМ ЖӘНЕ ЖОҒАРЫ БІЛІМ МИНИСТРЛІГІ
АБАЙ АТЫНДАҒЫ ҚАЗАҚ ҰЛТТЫҚ ПЕДАГОГИКАЛЫҚ УНИВЕРСИТЕТІ**

ЭЛЕКТИВТІ ПӘНДЕР КАТАЛОҒИ

6B03102 – Мәдениеттану

Саясаттану және әлеуметтік-философиялық пәндер кафедрасы

№	ЖМП циклі ТАҢДАУ КОМПОНЕНТІ (ТК)	ECTS
1	Экономика және кәсіпкерлікті зерттеу әдістері	
	Деректерді жинаудың, өңдеудің жалпы принциптері, әдістері мен әдістері, жаппай экономикалық құбылыстар мен процестердің даму заңдылықтары мен тенденцияларын зерттеу. Капиталдың мәні, формалары, құрылымы. Өндіріс. Өндіріс шығындары. Нарықтық экономикадағы өндіріс кірістері. Бизнес ұғымы. Кәсіпкерлік қызмет түрлері. Меншік теориясы, басқарудың әлеуметтік формалары. Тауар, ақша. Қоғамдық экономикалық жүйе. Нарықтың пайда болуы. Қаржы жүйесі. Бизнесті дамытудағы мемлекеттің рөлі. Макроэкономика. Ресурстарды үнемдеу. Экономикалық дамудың циклдік сипаты. Инфляция және жұмыссыздық. Қазақстан әлемдік шаруашылық байланыстар жүйесінде.	5
2	Құқық және сыбайлас жемқорлыққа қарсы мәдениет саласындағы зерттеу дағдылары	
	ҚР Конституциясының, қолданыстағы заңнамасының негізгі ережелері; мемлекеттік басқару органдарының жүйесі, өкілеттіктер шеңбері, экономиканы мемлекеттік реттеудің мақсаттары, әдістері, экономикадағы мемлекеттік сектордың рөлі; қаржылық құқық және қаржы; материалдық және іс жүргізу құқығының өзара іс-қимыл тетігі; сыбайлас жемқорлықтың мәні, оның пайда болу себептері; сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылықтар үшін моральдық-адамгершілік, құқықтық жауапкершілік шаралары; сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл саласындағы қолданыстағы заңнама.	5
3	Экология және адам өмірінің қауіпсіздігін зерттеу негіздері	
	Тірі организмдердің, ұйымның әр түрлі деңгейдегі экожүйелерінің, тұтастай алғанда биосфераның, олардың тұрақтылығының негізгі заңдылықтары; Биосфера компоненттерінің өзара әрекеттесуі және адамның экономикалық қызметінің экологиялық салдары, әсіресе табиғатты пайдалануды күшейту жағдайында; әртүрлі елдердегі және ҚР-дағы орнықты дамудың тұжырымдамалары, стратегиялары мен практикалық міндеттері туралы қазіргі заманғы идеялар; экология, қоршаған ортаны қорғау, орнықты даму мәселелері. Тіршілік қауіпсіздігі, оның негізгі ережелері. Қауіптер, Төтенше жағдайлар. Тәуекелді талдау, тәуекелдерді басқару. Адам қауіпсіздігі жүйелері. Қазіргі заманның тұрақсыздандырушы факторлары. Әлеуметтік қауіптер, олардан қорғау: рухани саладағы, саясаттағы қауіптер, олардан қорғау: экономикалық саладағы қауіптер, тұрмыстағы, күнделікті өмірдегі қауіптер. Тіршілік қауіпсіздігін қамтамасыз ету және олардың қызметін құқықтық реттеу органдарының жүйесі.	5
	БАЗАЛЫҚ ЖӘНЕ БЕЙІНДЕУШІ ПӘНДЕР ЦИКЛЫ (ББП)	
	МӘДЕНИ ПРОЦЕСТІҢ ГЕНЕЗИСІ ЖӘНЕ ЭВОЛЮЦИЯСЫ	
4	Семиотика	
	Мақсаты: қазіргі ғылымдағы маңызды жүйенің негіздерімен таныстыру. Мазмұны: Семиотика ұғымдары (белгі, белгі жүйесі, тіл, мәтін, код, ақпарат, байланыс). Семиотиканың қалыптасу тарихы және негізгі семиотикалық теориялар (Ч.Пирс, Ф. Соссюр, Ю. Лотман, Б. Успенский, Р. Барт, У. Эко). Семиотикалық әдістер. Құзыреттер: мәдениет құбылыстары мен қазіргі заманғы көркемдік тәжірибелерді өз бетінше талдау дағдыларын қолдану.	5
5	Мәдени фундаментализм және модернизм	
	Мақсаты: мәдени модернизм проблемасымен арақатынаста мәдени фундаментализм мәселелерін ашу. Мазмұны: мәдени фундаментализм мен модернизмнің негізгі даму кезеңдері. Қазіргі әлемдегі мәдени фундаментализм мен модернизмнің әртүрлі аспектілері. Біздің заманымыздың жаһандық проблемалары жағдайындағы адам өмірінің аспектілері. Құзыреттер: адамның мәдени өміріне қатысты құбылыстарды негіздеу және тәуелсіз бағалау.	6
6	Мәдени процестерді сыни талдау	
	Мақсаты: студенттерді ұтымды танымның формалары мен әдістерімен таныстыру, олардың кәсіби қызметі саласында қолданылатын логикалық әдістер мен тәсілдер туралы жалпы түсінік қалыптастыру. Мазмұны: ұтымды және тиімді ойлаудың практикалық дағдыларын қалыптастыру. Қазіргі мәдени процестерді талдаудағы ұтымды танымның формалары мен әдістері. Құзыреттілік: мәдени үдерістерді сыни талдау және ұтымды ойлаудың практикалық дағдыларын қолдану.	6
7	Мәдени брендинг және менеджмент	
	Мақсаты: студенттердің коммуникативтік технология ретінде Мәдени брендингтің ерекшелігін түсінуін қалыптастыру. Мазмұны: принциптері мен технологиялары бренд құру. Брендинг теориялары мен құралдары. Бренд имиджін модельдеу технологиялары. Мәдени салада брендтерді қалыптастыру принциптері. Құзыреттер: брендтерді басқару принциптерін білу және алынған білімді қолдану.	6
8	Іскерлік этикет және күнделікті өмір мәдениеті	
	Мақсаты: қарым-қатынас мәдениеті мен мінез-құлқы туралы, іскерлік этикеттің қалыптасуы мен дамуы туралы білім алу. Мазмұны: қарым-қатынас мәдениетінің ерекшелігі. корпоративтік мәдениет және оның компоненттері. Іскерлік келіссөздер этикеті. Әр түрлі елдердегі ұлттық этикеттің ерекшеліктері.	5

	Кәсіби этика туралы түсінік. Құзыреттілік: мәдени-іскерлік қарым-қатынастарды қалыптастыруға және дамытуға әсер ететін әртүрлі тәсілдерді қолдану.	
	ҚАЗІРГІ МӘДЕНИ ДҮНИЕТАНЫМНЫҢ ТРАНСФОРМАЦИЯСЫ	
10	Мемлекеттік идеология және мәдениет	
	Мақсаты: идеологияның мәдениетке әсері. Мазмұны: қазіргі заман мәдениетінің жалпы ерекшеліктері мен аймақтық ерекшеліктері, дәстүрлі және модернистік бастаулардың үйлесімі. Қазіргі жаһандық мәдени кеңістіктегі мәдениеттің орны мен рөлі. Салыстырмалы-тарихи және мәдениеттанулық талдау, қазіргі заманғы мәдениетаралық қарым-қатынас ерекшеліктері. Құзыреттіліктер: қазіргі мәдениеттің негізгі бағыттары мен идеологиялық негіздерін жіктеу.	5
11	Ұлттық сәндік-қолданбалы өнер	
	Мақсаты: сәндік-қолданбалы өнер және оның қазақ мәдениетіндегі орны туралы жалпы түсінік қалыптастыру. Мазмұны: қазақ мәдениетінің дамуы мен бағыттары. Ұлттық мәдениеттің негізі ретінде сәндік-қолданбалы өнердің пайда болу, қызмет ету және даму заңдылықтары. Ұлттық мәдениеттің ерекшелігі. Мәдени құндылықтарды қорғау бойынша Мемлекеттік шаралар жүйесі. Құзыреттіліктер: қазақ мәдениетінде сәндік-қолданбалы өнердің орны мен рөлін көрсету.	6
12	Мәдениет тарихы жүйесіндегі аңыз бен ритуалдар	
	Мифология мәдениеттің синкретикалық түрі ретінде. Миф теориясы Мәдениет туралы білімнің дербес саласы ретінде. Мифті зерттеудің нақты зерттеу тәсілдері мен практикасының ерекшелігі. Мифологияның функциялары мен типологиясы әлеуметтік-мәдени реттеу тәсілі ретінде. Мәдениет жүйесіндегі мифтің орны мен рөлі, оның дін, ғылым, идеология, өнер, мораль, құқық және т.б.	6
13	Мәдениет философиясы	
	Мақсаты: мәдениеттің теориялық-әдіснамалық негіздерін түсінуді қалыптастыру. Мазмұны: мәдениет тарихы мен философиясы ерекше пән және философиялық білім саласы ретінде. Мәдениеттану термині, оның пайда болу және қайта анықталу тарихы. Мәдениет философиясының пәні. Мәдениет философиясы және мәдениет теориясы: демаркация желілері. Құзыреттіліктер: Философия пәні туралы мәселеге байланысты Мәдениет философиясының пәнін анықтауды көрсету.	6
16	Мәдениет және тұлға	
	Мақсаты: мәдениет пен тұлға теориясының негіздері мен негізгі ұғымдарымен танысу. Мазмұны: мәдениет және тұлға теориясы және оларды салыстырмалы зерттеу. Мәдениет пен тұлғаның идеясы іргелі теориялық және мәдени мәселелердің бірі ретінде. Мәдени процестегі тұлғаның рөлі. Құзыреттілік: патриоттық тәрбие беру тарихындағы тұлғаның рөлі туралы теорияны қолдану.	5
	МӘДЕНИЕТТІҢ БОЛЫМСЫ ЖӘНЕ РЕФОРМАЛЫҚ ПРОЦЕСТЕР	
17	Көшпелі өркениет мәдениеті	
	Мақсаты: көшпелі мәдениетті оның тарихи даму үдерісінде, көшпенділер өркениетінің ерекшеліктері мен ерекшеліктерін зерделеу. Мазмұны: көшпелі өркениеттің әлемдік рухани мәдениет құрылымындағы орны. Көшпелі мәдениеттің философиялық тұжырымдамаларының негіздері. Көшпелі өркениеттегі этномәдениеттің қалыптасуы мен дамуының заңдылықтары. Құзыреттілік: көшпелі өркениеттің қалыптасу ерекшеліктерін және оның әлемдік мәдениеттің дамуындағы рөлін білу.	5
18	Бұқаралық және элиталық мәдениет	
	Мақсаты: бұқаралық және элиталық мәдениеттің қарым-қатынасын, сондай-ақ мағынасы мен мазмұнын зерттеу. Мазмұны: элиталық және бұқаралық мәдениет ұғымы. Мәдениеттің элиталық тұжырымдамасының негізгі элементтері (А.Шопенгауэр, Ф. Ницше, х. Ортега-и-Гассета). Элиталық мәдениет және жоғары интеллектуалды элитаның қажеттіліктері. Мәдени құндылықтарды өндіру ерекшеліктерін сипаттау. Құзыреттілік: қазіргі мәдени үдерістегі бұқаралық, элиталық мәдениеттің орны мен рөлін бағалау.	6
19	Медиа-мәдениет және SMM	
	Мақсаты: қазіргі кезеңде медиа мәдениетті дамыту контекстінде SMM жұмысының ерекшеліктері туралы түсінік қалыптастыру. Мазмұны: әлеуметтік желілердегі байланыс формалары. БАҚ. Шығармашылық медиа-стратегия, әртүрлі байланыс арналары. Мақсатты аудиториялар үшін хабарламаларды қалыптастыру дағдылары. Social media management саласындағы қызметтің тиімділігін бағалау. Құзыреттілік: қазіргі медиа мәдениеттің негізгі тенденцияларын және SMM жұмысының ерекшеліктерін білу.	5
20	Ақпараттық қоғам және ақпараттық мәдениет	
	Мақсаты: студенттердің ақпараттық дүниетанымы мен ақпараттық мәдениетін қалыптастыру, ақпараттық қоғамдағы қызметке дайындық. Мазмұны: ақпараттық мәдениеттің тарихы мен теориясы. Ақпараттандыру ақпараттық қоғамға көшудің әлеуметтік-техникалық және әлеуметтік-мәдени процесі ретінде.	6

	Ақпараттық қоғамның өлшемдері. Қоғамды ақпараттандыру мен ақпараттық мәдениеттің өзара байланысы. Құзыреттілік: ақпараттық ресурстар мен ақпараттық мәдениетті талдаудың кәсіби дағдыларын қолдану.	
МӘДЕНИ САНАНЫ ҚАЛЫПТАСТЫРУДЫҢ ҚОЛДАНБАЛЫ ЕРЕКШЕЛІКТЕРІ		
Технологиялық мәдениет: ғылым және технология		
21	Мақсаты: ғылым мен техниканың тарихи-мәдени құбылыстар ретінде дамуы туралы тұтас түсінік қалыптастыру. Мазмұны: тарихтың әртүрлі кезеңдеріндегі адам ойының жетістіктері туралы ақпараттық өрісті құрылымдау. Адам қоғамының даму мәселелерін қозғайтын басқа пәндер бойынша алынған мәліметтерді жинақтау; проблемалардың өзара байланысы мен өзара шарттылығын қарастыру. Құзыреттіліктер: техника тарихы мен технологиялық мәдениет оқиғаларын бағалау.	5
22	Мәдениет және өркениет	
	Мақсаты: мәдениет пен өркениеттің өзара қатынасын зерттеу. Мазмұны: "мәдениет" терминінің көпмағыналығы. Мәдениеттің мәні. Шетелдік және отандық мәдениеттанулық Ойдағы "мәдениет" ұғымы. Өркениет: түсінігі, анықтамасы, мәні. Өркениет туралы қазіргі түсінік. Мәдениет пен өркениет қатынастарының тарихи динамикасы. Өркениет мәдениетті дамытудың өнімі ретінде. Құзыреттіліктер: мәдениеттің өркениетті процестерге әсерін көрсету.	6
23	Ислам өнері	
	Мақсаты: Ислам әлемі өнерінің ерекшеліктерін ашу. Мұсылман өнерінің әлемдік мәдениеттегі орны. Мұсылман дәстүріндегі бейнелеу және сәндік-қолданбалы өнердің түрлері мен жанрлары. Каллиграфия. Ислам елдері архитектурасының ерекшеліктері. Араб миниатюралары мектептері. Әлем елдеріндегі ислам өнерінің ерекшеліктері. Құзыреттілік: ислам өнерінің негіздерін суреттеу.	5
24	Сыни ойлау	
	Мақсаты: шешім қабылдау процесінің тиімділігін арттыру үшін ақпаратты талдаудың сыни әдістерін қолдануды үйрету. Мазмұны: сыни ойлаудың қалыптасу тарихы және негізі. Шешім қабылдауға арналған сыни ойлау құралы. Құзыреттілік: Сыни тұрғыдан ойлауға көзқарас қалыптастыру, өзіндік зияткерлік процестерді бақылау. Әлеуметтік және кәсіби қызметте әртүрлі стратегияларды және шешім қабылдау әдістерін қолдану.	6
МӘДЕНИ ПРОЦЕСТЕРДІҢ ЗАМАНАУИ ЕРЕКШЕЛІКТЕРІ		
25	Театр өнері	
	Мақсаты: театр өнерінің мәдениет жүйесіндегі орны мен рөлін анықтау. Мазмұны: театр өнер түрі ретінде. Мәдениет жүйесіндегі театр өнерінің ерекшелігі мен орны. Драмалық әрекет-сахна өнерінің негізі. Театр синтетикалық өнер ретінде. Қазіргі театрдың негізгі даму тенденциялары. Құзыреттілігі: заманауи театр мәдениетін дамытудың өзекті мәселелері бойынша қажетті білімге ие болу.	5
26	Кино өнері және киноиндустрия	
	Мақсаты: кино өнері туралы идеяны әлемдік көркем мәдениеттің ажырамас бөлігі және киноиндустрияның ерекшеліктері ретінде қалыптастыру. Әлемдік кино тарихы. Кино өнеріндегі түрлері мен жанрлары, көркемдік ағымдары. Белгілі бір дәуірдің идеологиялық және эстетикалық қажеттіліктерімен, ұлттық бірегейлікті іздеумен байланысты кино өнерінің даму ерекшелігі. Киноиндустрия технологиясының эволюциясы. Құзыреттілік: кино өнері саласында бағдарлану, кинотекстерді, кино ерекшелігін терең түсінуге ықпал ету.	6
27	Субмәдениет және контрмәдениет	
	Мақсаты: жастар субмәдениеті мен контрмәдениеттің күрделі және алуан түрлі феномені туралы заманауи ұғымдарды жүйелі және жан-жақты баяндау. Мазмұны: қазіргі Қазақстандағы жастар субмәдениеттердің зерттеу мысалында гуманитарлық білімнің ерекшелігі, мәдени нормалар, мәдениет үлгілері мен тәжірибесі. Құзыреттілік: жастар субмәдениетіндегі бейәлеуметтік құбылыстарды шешу бойынша жастармен жұмысты ұйымдастыруда инновациялық қызмет тәжірибесін көрсету.	6
28	Этика және эстетика	
	Мақсаты: адамгершілік құндылықтар мен бағдарларды, адамгершілік сананы қалыптастыру, шығармашылық қабілеттерін дамыту. Мазмұны: этика мен эстетиканың философиялық білім жүйесіндегі орны. Этика категориялары және адамгершілік құндылықтар. Адамгершілік құндылықтар әлеміндегі адам. Тұлғаның адамгершілік өзін-өзі жүзеге асыруы. Жақсылық пен сұлулық туралы ілімдер. Этикалық мінез-құлық үлгілері. Қолданбалы этика мәселелері. Эстетика теориясы мен типологиясы. Әр түрлі өнер түрлері. Құзыреттіліктер: моральдық көзқарастарыңызды нығайту, эстетикалық талғамыңызды дамыту.	6
ҚОҒАМ ӨМІРІНДЕГІ МӘДЕНИЕТТІҢ РӨЛІ		

Рухани жаңғыру және тарихи сананың қалыптасуы		
29	Қазақстанның әлеуметтік-мәдени дамуы және мемлекетіміздің болашақ жас құрылысшыларының өсіп келе жатқан буынының негізгі бағыттары. Ұлы даланың мәдени-тарихи дәстүрлеріне және қазақ халқының ұлттық кодын одан әрі дамыту мен сақтауға әсер ететін дала өркениеті мұрасының негізгі қырларына ерекше назар аударылады. Әлемдік мәдениеттегі дала өркениетінің орны.	5
Қазақ қоғамының мәдениеті мен әлеуметтік-саяси ойлары		
30	Мақсаты: отандық әлеуметтік-саяси ойдың тарихын зерттеу. Мазмұны: Қазақстанның саяси ойының даму кезеңдері. Саяси ойдың негізгі шығармалары. Әлеуметтік-саяси ілімдер тарихының мәселелерімен айналысатын қазіргі ғалымдардың еңбектері. Қазақ демократиялық интеллигенциясының саяси идеялары: Ә. Бөкейханов, М. Шоқай, С. Торайғыров, М. Жұмабаев студент жастарды патриоттық тәрбиелеу. Республика өмірінде, қоғамда болып жатқан қоғамдық-саяси оқиғалар.	6
Дәстүрлі және инновациялық мәдениет		
31	Мақсаты: мәдениеттегі дәстүрлі және инновациялық қатынастардың диалектикасын ашу. Мазмұны: дәстүр, әдет-ғұрып, мәдениеттегі консерватизм. Инновациялар қоғам мен мәдениеттің үдемелі дамуымен байланысты. Әлемді танудың көкжиегін жетілдіру, адамдардың өмір сүру жағдайы мен рухани әлемін жақсарту. Мәдениеттегі инновация дәстүрлерінің арақатынасы. Құзыреттілік: дәстүрлі мәдениеттің инновациялар мен инновациялардан алатын орны мен рөлін көрсетеді.	6
Түркі мәдениеті және мұсылмандық қайта өрлеу		
32	Мақсаты: түркі мәдениетін тарихи даму барысында, мұсылман ренессансының ерекшеліктері мен ерекшеліктерін зерттеу. Мазмұны: түркі мәдениетінің қалыптасуы мен даму заңдылықтары және оның мұсылман Ренессансына әсері. Түркі мәдениеті тұжырымдамаларының теориялық негіздері. Әр түрлі түсіндірілуі мәдениет және өркениет ренессансының. Құзыреті: мұсылман ренессансының даму ерекшеліктерін және оның түркі құрамын бағдарлай білу.	6